

	<p>Кодекс академической честности Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза</p>	<p>Версия 1 2019г.</p>	<p>Изм. № Дата ревизии:</p>
	<p>КЭУК-К 04-2019</p>		<p>1 стр. из 6 стр.</p>

БЕКІТЕМІН
Қазтұтынуодағы Қарағанды

ЭКОНОМИКАЛЫҚ

УНИВЕРСИТЕТІНІҢ РЕКТОРЫ
ДАЛДА ПРОФЕССОР

Е.Б. Аймагамбетов

«29» қантар 2019 ж.

ЕК қауылсы № 5

**ҚАЗТҰТЫНУОДАҒЫ ҚАРАҒАНДЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ**

АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ

Қарағанды, 2019

	Кодекс академической честности Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза	Версия 1 2019г.	Изм. № Дата ревизии:
	KЭУК-К 04-2019	2 стр. из 6 стр.	

1. ЖАЛПЫ ЖАҒДАЙЛАР

Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университетінің академиялық адалдық кодексін әзірлеуге негіз болғандар:

- 1) ҚР "Білім туралы" Заны»;
- 2) ҚР Білім және ғылым министрінің бұйрығымен бекітілген жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйімдары қызметінің үлгілік қағидалары;
- 3) ҚР Білім және ғылым министрінің бұйрығымен бекітілген техникалық және кәсіптік білімнің (орта білімнен кейінгі білімнің) білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйімдары қызметінің үлгілік қағидалары;
- 4) ҚР Білім және ғылым министрінің бұйрығымен бекітілген жоғары білім, жоғары оқу орнынан кейінгі білім, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары;
- 5) Қарағанды облысының жоғары оқу орындарының сыйайлас жемқорлыққа қарсы Хартиясы және Қарағанды қаласының техникалық және кәсіптік білім беру оқу орындарының сыйайлас жемқорлыққа қарсы Хартиясы;
- 6) Қарағанды экономикалық университетінің 2011-2020 жылдарға арналған даму стратегиясы;
- 7) ҚҚӘУ экономика, бизнес және құқық колледжінің 2017-2020 жылдарға арналған стратегиялық даму жоспары;
- 8) ҚҚӘУ студенттерінің Ар-намыс кодексі;
- 9) ҚҚӘУ оқытушылары мен қызметкерлерінің қызметтік этика Кодексі;
- 10) Студенттердің білімін бақылауды үйімдастыру және жүргізу бойынша әдістемелік нұсқаулықтар (ҚҚӘУ-МИ-85-04.01-2017) ҚР білім және ғылым қызметін реттейтін басқа да нормативтік-құқықтық актілер.

Осы Кодекстің мақсаты - білім беру үрдісінің барлық субъектілері арасындағы адал және ашық қарым-қатынасты қалыптастыру, академиялық адалдық қағидалары мен талаптарын сақтау.

Академиялық адалдық - бұл білім беру қызметін жүзеге асыру және білім беру бағдарламаларын менгеру кезінде, оның ішінде жазбаша жұмыстарды (курстық, эссе, дипломдық, диссертациялық және басқа да зерттеу жұмыстарын) орындау кезінде, білім бақылауын жүргізу кезіндегі жауаптарда, өз ұстанымын білдіруде, білім беру үрдісіне қатысушылар арасындағы өзара қарым-қатынаста, сондай-ақ бағалау рәсімінде жалпыға міндетті мінезд-құлық нормаларын белгілейтін құндылықтар мен қағидаттар жиынтығы.

Білім беру үрдісінің қатысушылары - білім алушылар (студенттер), профессорлық-оқытушылық құрам, әкімшілік-басқару және оқу-көмекші қызметкерлер.

- Академиялық адалдық қағидаты Қарағанды экономикалық университетінің құндылықтар жүйесіндегі мета-қағида болуы тиіс, бұл деген қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуге мүмкіндік береді.

	Кодекс академической честности Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза	Версия 1 2019г.	Изм. № Дата ревизии:
	КЭУК-К 04-2019		3 стр. из 6 стр.

2. АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ ҚАҒИДАЛАРЫ

Білім беру үрдісіне қатысушылардың академиялық адалдығының негізгі қағидалары болып табылатындар: адалдық, шынайылық, сенім, білім беру үрдісі субъектілерінің құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу, жауапкершілік, заңдылық.

Адалдық - шыншылдық, шынайылық, адалдықты қамтитын, адамгершіліктің маңызды талаптарының бірін білдіретін моральдық-психологиялық сапа.

Шынайылық - білім беру үрдісі субъектілерінің өздеріне жүктелген міндеттерін орындау кезіндегі адалдығы, ұқыптылылығы, орындаушылығы.

Сенім - бұл өз академиялық әлеуетін жүзеге асыру мүмкіндігі мен идеялармен еркін алмасуды қолдау арқылы өзара сенім ахуалын қалыптастыру.

Құрмет - білім беру үрдісіне қатысушылардың құқықтары мен бостандықтарын өзара құрметтеуі. Көп пікірлікке төзімділік пен құрмет көрсету. Студенттер мен ПОҚ ар-намысы мен абырайына нұқсан келтірмеу.

Жауапкершілік - академиялық ортада мінез-құлық нормаларын қолдау талабы.

Заңдылық - авторлық құқық объектілеріне және басқа да зияткерлік меншік объектілеріне қатысты қолданыстағы құқықтық нормаларды сактау.

3. АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚТЫҢ БҰЗЫЛУ ТҮРЛЕРИ

Плагиат – басқа адамдардың сөздерін, идеяларын, деректерін немесе өнімдерін тиісті рұқсатсыз пайдалану, мысалы, бөтеннің жұмысын көшіріп алу, бөтеннің пікірлері мен теорияларын өзіне тиесілі немесе бірлескен жоба ретінде ұсыну, содан кейін өз атынан ұсыну.

Жазбаша жұмыстың дәрменсіз орындалуы деп плагиат түсініледі, яғни жазбаша жұмыста қағаз немесе электрондық түрде жарияланған бөтен мәтінді дереккөзге немесе сілтемелерге толық сілтеме жасамай пайдалану, бірақ басқа адам еңбегін алушың көлемі мен сипаты орындалған жұмыстың немесе оның негізгі бөлімдерінің бірінің дербестігіне күмән келтірген жағдайда. Плагиат екі түрде жүзеге асырылуы мүмкін: бөтен мәтінді сөзбе-сөз баяндау; парадраза - кірме мәтін мазмұнын өзгертуей сөздер мен сөйлемдерді ауыстыра отырып, бөтен мәтінді мазмұндау.

Сөз байласу - басқаға академиялық адалсыздық актісін жасауға көмектесу, мысалы, тест немесе тапсырма алу үшін біреуге ақша төлеу немесе сатып алу, біреуге өз пайдасы үшін тест немесе тапсырма орындау, немесе мұны жасауға мүмкіндік беру. Жоғары баға алу үшін туыстық немесе қызметтік байланыстарды пайдалану.

Алдау - бағалауға лайық зияткерлік жұмысты орындашынан атқару ақадемиялық артықшылықтар алу үшін оку үрдісін айналып өтіп әрекеті. Алдау түрлері: білімнің қорытынды бақылауын жүргізу кезінде өзін басқа адаммен ауыстыру; білімді бақылау рәсімдерін өту кезінде көшіру немесе басқа тұлғалар

	Кодекс академической честности Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза	Версия 1 2019г.	Изм. № Дата ревизии:
	KЭУК-К 04-2019		4 стр. из 6 стр.

көмегіне жүгіну; білімнің қорытынды бақылауын жүргізу кезінде ақпарат алмасу.

Көшіру - білім алушының жазбаша жұмысты орындау, емтихан тапсыру кезінде көмек алуға ұмтылыс жасаулары, оның ішінде шпаргалкаларды, электрондық және басқа да құралдарды, сондай-ақ оқытушының (емтихан алушының) рұқсатынсыз ауызша кеңес алуға талпынысы.

Қайталау (дублирование) – осыған дейін басқа білім алушылардың, бұрын білім алып кеткендердің бағалауға ұсынған кез келген жұмыстарын толықтай немесе ішінәра өз жұмысы ретінде ұсынуға талпыныс жасау әрекетін қоса алғанда, бір таныстырылымды әртүрлі бағалаулар шегінде ұсыну.

Академиялық заңсыз мінез-құлық - оқу орнының саясатын әдейі бұзу: бағаны қолдан жасау; оқу сабактарына себепсіз кешігу немесе келмеу; сабак уақытында ұялы телефонды, музика мен компьютерлік ойындарды тындау үшін басқа да техниканы пайдалану.

Фальсификация – зерттеулерді бұрмалау, деректерді ойдан табу немесе асыра қолдану, қате немесе жалған сілтемелерді қолдану сияқты кез келген ақпараттың әдейі бұрмалануы немесе ойдан шыгарылуы.

Жасырып қалу - білім алушылардың немесе университет пен колледж қызметкерлерінің Кодекс нормаларын сақтамауы және өз жұмыстарын адаптациядау турали ақпаратты жеткізуе және жасырып қалу.

Оқу орнының ПОҚ мен қызметкерлерінің академиялық ақпаратқа заңсыз қол жеткізуі және (немесе) оны таратуы - емтихан сұрақтары жауаптарын тарату; білім алушыларды бағалау кезінде қойылатын сұрақтар бойынша хабардар ету; бағаланатын жұмыстар бойынша тиісті рұқсатсыз ішінәра немесе толық құжаттарды тарату; дайын баяндамаларды, эссені, тапсырмаларды, ғылыми жұмыстарды, жарияланымдар мен басқа да академиялық жұмыстарды сатып алу және/немесе сатуға көмек көрсетудің өзге де жолдары немесе сату; бағаланатын жұмыстың жауаптарын электрондық пошта, компьютер және білім алушыларға беру мақсатында.

Сатып алу – ПОҚ, сондай-ақ университет пен колледж қызметкерлеріне әр түрлі нысандағы сыйақы беру немесе сыйақыны басқа да жеке мүдделіліктен беру, сол сияқты мүндай мінез-құлыққа қоңдіру.

4. БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНЕ ҚАТЫСУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРИ

4.1. Білім беру үрдісіне қатысушылардың құқығы бар:

- 1) осы Кодекспен танысуға;
- 2) білім беру үрдісінде өз пікірін еркін білдіруге;

3) Академиялық адалдық кодексінің талаптарын бұзғаны үшін негізсіз айыптаудан барлық заңды тәсілдермен қорғануға.

4.2. Білім беру үрдісіне қатысушылардың міндеттері:

- 1) ҚҚЭУ және ҚҚЭУ ЭБҚ колледжінің студенті міндетті:

- білім алуға және білімді бақылаудың барлық нысандарына адаптациядау, қабылданған оқыту қалыптарын сақтауға;

	<p>Кодекс академической честности Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза</p>	<p>Версия 1 2019г.</p>	<p>Изм. № Дата ревизии:</p>
	<p>КЭУК-К 04-2019</p>		<p>5 стр. из 6 стр.</p>

- сапалы және бәсекеге қабілетті білім алумен үйлеспейтін академиялық адалсыздықтың барлық түрлерімен күресуге;
- оқу тапсырмаларын және ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындау кезінде академиялық адалдықты мүлтікіз сақтауга.

2) Университет пен колледждің профессорлық-оқытушылық құрамы міндетті:

- өз жұмысына талапшылдық пен құрмет көрсете отырып терең тыңғыштың білімге ие болуға және оларды білім алушыларға жеткізуде жаңашылдықтың барлық нысандарын игеруге, студент мәртебесін мойындауга, академиялық адалдық кодексінің негізгі талаптарын сақтау үшін өз жауапкершілігін арттыруға;
- студенттердің білімін бағалауда тәуелсіздік және объективтілік қағидаларын ұстануға;
- нәтижелерді хабарлау кезінде дәлелдемелерді, әділдік пен адалдықты тиісті түрде қамтамасыз ете отырып білімді адал іздеу негізінде зерттеу және ғылыми қызметті белсенді жүргізуғе;
- студенттерді зияткерлік адалдыққа үйретуге;
- парасаттылық пен интелигенттіктің, жоғарғы ізгіліктің, адамгершілік пен патриоттылықтың үлгісі болуға, сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісінің, тәртіпсіздіктің және жауапсыздықтың қарсыласы болуға;
- пікір көптілігіне төзімділік пен құрмет көрсету, бұл ретте өз көзқарасын қорғай білуге;
- осы Кодексте белгіленген талаптарды бұзудың кез келген мүмкіндігіне жол бермеуге.

5. ЖАУАПКЕРШІЛІК

Академиялық адалдық Кодексінің ережелерін бұзганы үшін ҚҚӘУ және ҚҚӘУ ЭБК колледжінің білім беру үдерісінің барлық субъектілері жауапты болады.

Білім алушыларға қолданылатын жауапкершілік түрлері:

- 1) ауызша ескеरту;
- 2) жұмысты және/немесе қойылған бағаны жою;
- 3) бағаланатын жұмыстарды, оның ішінде курстық, дипломдық, диссертациялық жұмыстарды қоргауға жібермеу;
- 4) жасалған теріс қылықты қоғамдық айыптау;
- 5) университеттен немесе колледжден шығару.

Университет пен колледж қызметкерлерінің академиялық адалдық Кодексін бұзу жағдайлары тәртіптік жазаға әкеп соктырады, оларға жататындар - ескерту, сөгіс, қатаң сөгіс, ал аса ауыр құқық бұзушылықтар үшін – жұмыстан босату.

Университет басшылығы, бөлімше басшылары академиялық адалсыздық оқиғаларын анықтау және олардың алдын алуға жауапты.

	<p>Кодекс академической честности Карагандинского экономического университета Казпотребсоюза</p>	<p>Версия 1 2019г.</p>	<p>Изм. № Дата ревизии:</p>
	<p>КЭУК-К 04-2019</p>		<p>6 стр. из 6 стр.</p>

6. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы Кодекс ҚҚЭУ ғылыми кенесінің отырысында бекітілген сәттен бастап университет қауымының барлық мүшелерімен – ҚҚЭУ және ҚҚЭУ ЭБҚ Колледжі әкімшілігі, қызметкерлері, білім алушылары мен олардың занды өкілдерімен орындалуға міндетті.

Келісілген:

Академиялық мәселелер
және ЖТ жөніндегі
проректор

Р.О. Бугубаева

Р.О. Бугубаева

ДАР директоры

М.Т. Даниярова

М.Т. Даниярова

ЕҚФ деканы

Серикова Т.С.
(қолы)

Серикова Т.С.

Аты-жөні

ЭБФ деканы

Аты-жөні
(қолы)

Жиранов 24
Аты-жөні

БҚФ деканы

Моисеева Р.С.
(қолы)

Моисеева Р.С.

Аты-жөні

ЭБҚК директоры

Аты-жөні
(қолы)

Кудайбергенова Е.К.
Аты-жөні